

de sententia tenant omnes Deiores citati pro prima conclusione.

6 Tertia conclusio. Etiam in hoc casu esset peccatum veniale, si Canonicus absque iusta causa abfet horis, Ratio, quia ad hoc dantur Canonici beneficia, ut afflant cultui divino, & distributiones nec augent, nec minuant hanc obligationem; illa enim obligatio ex beneficii titulo oritur, & distributiones dantur ad invitandum, ut priori animo concurrano: unde non excusatur a culpa ex eo, quod distributiones amittant non aliudendo. Sic Cajet. Sandoval, Nav. ubi supra, & predicti recentiores.

7 Nota omnes tres conclusiones postulat habere etiam locum in beneficiorum coniunctum Ecclesie, quia talis est, ut teneant in eam beneficiarii confluere ad dicendas aliquas horas in communione, ut velgares. Sic Nav. locis citatis, Beurrierius in suis scriptis, referens ponnulos Salmanticas Mafifros.

DUBIUM CXIII.

An Episcopi teneantur interesse officio divino in Ecclesia.

1 Caut, in summa, verbo Episcoporum peccata, ponit inter Episcoporum peccata non interest divini officii in Ecclesia, sicutem diebus Dominicus. Probatur ex Episcopus, de conferat, dif. 3. ex Concil. Aurelianensi, ubi dicitur, quod Episcopus, si non fuerit infirmatus imperitus, non abit ad Ecclesias diebus Dominicus. Et Tarrer. d. c. Episcopus, dicit idem: & addit item dicendum est, quod diebus sollemnibus, quia per dies Dominicos intelliguntur etiam dies sollemnes.

2 Alii vero tristius loquuntur, & volunt alii etiam diebus teneri interest horis, per c. personam, 7. 9. 1. & ad Episcopos, respondunt quod tantum vult diebus Dominicos non posse excludi, nisi ob infirmitatem, vel aliam consimile causam; at ceteris diebus ob leviorum. Sic Sp. verbo hora, q. 26. Ang. num. 26. Nav. cap. quando, cap. 5. Hisp. num. 16. 17. Lat. cism numeris, & num. 14. ubi subdit non esse peccatum mortale, Episcopum abesse, nisi quando grave dannum patetur cultus divinus. Fandom sententiam tenet Sandoval, liber. de officio Ecclesiastico, part. 5. cap. 3.

3 Sit tamen conclusio. Cum Episcopi regulari habeant iusta occupationes aliorum negotiorum, quae expedient ad bonum suorum Episcopatum gubernationem, communiter excusantur ab aliis in Ecclesia, debent tamen curare ab aliis se negotia expidere, ut saltem Dominicos, & festis diebus afflentur in suis Ecclesias. Sandoval, ubi supra, & nonnulli docti recentiores.

CAPUT III.

De Simonia.

Quoniam simonia frequentius in beneficiis committi solet, ideo de ea proxime post beneficia tractandum est:

SUMMARIUM.

- 1 Dub. 1. Quid sit simonia.
- 2 Quo iure sit prohibita simonia, & an aliqua sit simonia solum de jure Ecclesiastico.
- 3 An Papa possit esse simoniacus, & simonia penas incurre.
- 4 An vendere spirituaria naturalia, ut scientias, & artes, que humano labore comparantur, sit simonia.
- 5 An vendere pretio Theologiam sit simonia.
- 6 An sit simonia pro aliis virtutum premium dare.
- 7 An tria sacramenta licet premium recipere.
- 8 An licet premium offere pro sacramenta ministrantis ad rendendum iuramentum.
- 9 An licet premium dare, quando superior iuste me excommunicaverit, suspendit, vel interdicit, ut absolvatur.
- 10 An pro labore in ministerio sacramenterum, vel alterius spirituualium operum impensum licet recipere.
- 11 An licet ministris Ecclesiae accipere stipendium sustentacionis pro ministeriorum spirituualium, ut sacramentorum, praedicatione, celebrationi Missarum, &c.
- 12 An sit simonia, si ministris spirituualium intendant stipendium sustentacionis, tamquam faciem principalem, ita ut illos effante, nullo modo ministrarent, ut si Canonicus vobis ad omnium principales proper distributiones.
- 13 An pro necessariis mortuorum exequiis premium recipere sit simonia.
- 14 An pro loco sepulcrorum premium dare sit simonia.
- 15 An pro sacramentalibus, & usu materia facies premium recipere sit simonia.
- 16 An licet ministris alii offerre, ut faciat aliquod bonum, v.g. ut audiat faciem, invet in religionem, vel ut defibet a male, vel ne fornicetur.
- 17 An sit simonia premium recipere pro actibus precedentibus a posteriori spirituali, ideo, pro iusta parvitate spirituali,

- 18 An licet Episcopus pro visitatione Ecclesiarum sui Episcopatus accipere procurrationem statutar, que dicuntur manuales.
- 19 An sit simonia accipere pecuniam pro collatione ordinum.
- 20 An sit simonia, si Notarii Episcoporum premium recipient pro litteris testimonialis ordinum, dispensationum, beneficiorum collationis, & pro scriberis litteris dimissoriis.
- 21 An sit simonia prius recipere pro sententia judicis, & testamento regis, patrocinio Advocati.
- 22 An sit simonia dare, vel accipere premium pro omissione alias iuri spiritualis, ut pro non celebrando, pro non abscondendo, &c.
- 23 An sit simonia dare premium pro ingressu in Religionem, vel in confraternitatem, id est, cofradia.

DUBIUM I.

Quid sit simonia.

1 Sit conclusio: Simonia est studiosa voluntas aliquis spiritalis, vel spiritualium annuum emendi, vel vendendi, id est, actus voluntatis liber, & deliberatus emendi, vendendi, sub quo comprehenditur omnis contradicatio, in quo premium intercedit, sive sit emptio, vel venditio, vel locatione, vel permutatio: & nomine pretio intelligitur quodvis pretio estimabile.

2 Nota, quod nomine rei spiritualis, quae est objecum magna inter res spiritualia hujus generis, & aliorum; quae res spiritualia primi generis sunt ex te tales: & res secundi generis sunt vere spiritualia per consecrationem, & beneficitionem: & res tertii generis sunt in se vere spiritualia per annexionem, quia formaliter conjunguntur officia vere spiritualibus: ut res quarti generis nullo modo ex dictis sunt in se spiritualia: quia tantum institutum ab Ecclesia ad munera temporalia, & solum dicuntur spiritualia per extrinsecam prohibitionem venditionis ob reverentiam rerum Ecclesie.

3 Hinc inferatur, quod simonia de jure Ecclesiastico duobus tantum calibus inventur, scilicet quando vel res non sunt vere spiritualia, vel non est vera ratio pretii: quantum autem resunt vere spiritualia, & est vera ratio pretii, est simonia iure divino, & naturali.

Lib. II. Cap. III. Dub. II. III. Eccl.

163

contrarium, & commune, ex multisque textibus colligitur, ut late probant Deiores in mat. de simone, inter quos videlicet, Loffus, & Suarez.

4 Quartus dico circa res tertii generis, nempe circa beneficiorum venditionem, an sit simonia de iure divino, vel Ecclesiastico (de quo late infra) else certe certum, quod quando non intervenerit vera ratio praei, ut quando comutatur beneficium pro beneficio, est simonia solo iure Ecclesiastico, ut latius infra dub. 24.

5 Quintus dico, qui habeant donum, sanitatis, & salutis, vulgo saluatoris, & sine applicatione medicinatum, sed sola benedictione sanant, non possunt sine simonia vendere: ut possint accipere aliquid in propriam sustentationem, ut ex dicendis confitabit.

6 Sextus dico, quod simonia de solo iure Ecclesiastico veratur circa venditionem verum spiritualium quarti generis, scilicet quando venduntur officia temporalia Ecclesiastie, quia nullum habent fundatorem, nec per beneficitionem, nec per annexionem ad spiritualia, sed recipiunt aliquam per hoc, quod Ecclesia vetuit e. salvator, & q. 3. ne vendantur: quod non vetuit ob suam utilitatem, sed ne dilapidaret eis bona: sicut enim docebat Ecclesia alienari hac fola ex causa, sed in reverentiam bonorum Ecclesiastie, & administrationis eorum. Unde et differentia magna inter res spiritualia hujus generis, & aliorum; quae res spiritualia primi generis sunt ex te tales: & res secundi generis sunt vere spiritualia per consecrationem, & beneficitionem: & res tertii generis sunt in se vere spiritualia per annexionem, quia formaliter conjunguntur officia vere spiritualibus: ut res quarti generis nullo modo ex dictis sunt in se spiritualia: quia tantum institutum ab Ecclesia ad munera temporalia, & solum dicuntur spiritualia per extrinsecam prohibitionem venditionis ob reverentiam rerum Ecclesie.

7 Hinc inferatur, quod simonia de jure Ecclesiastico duobus tantum calibus inventur, scilicet quando vel res non sunt vere spiritualia, vel non est vera ratio pretii: quantum autem resunt vere spiritualia, & est vera ratio pretii, est simonia iure divino, & naturali.

DUBIUM III.

An Papa possit esse simoniacus, & simonia penas incurre.

1 P. Rimo dico, ceruumesse, non posse incurre penas simoniae, quia ex sunt de jure Ecclesiastico, cuius quod vim coactivam non potest subiungi Papa. Certum est enim potest incurre peccatum simoniae, quia talis est iure divino, ut si vendat sacramenta.

2 Secundo dico, quod de simonia, quae talis est iure Ecclesiastico, est dubium: quidam enim dicunt, non posse illum incurre, alii vero distinguunt, quod si secum dispensatur causa iusta, non potest illum contrahere: si vero sine causa iusta, illum contrahit. At dicendum est, quod si secum dispensatur ex causa iusta, non peccat, si vero sine causa iusta, non peccat peccato simoniae, quia dispensatio sine causa facta in iure humano est valida: sed est secum dispensatio inidelitatem iustificare dispensandi. Si vero secum non dispensatur, & causa sit irrationalis, contrahet peccatum simoniae, quia sunt supernaturales, sicut ipsa principia, in quibus continentur.

3 Hinc sit, quod magisterium Theologiae est quid temporale, quia per scientiam solam fit quis idoneus ad illud: & si potest conferri a domino temporali, & si accipere premium pro illo, conferendo, non est simonia. Si vero Praelatus acciperet pretium pro danda facultate legendi Theologiam, est simonia, quia illa licentia procedit a potestate jurisdictionis Episcopi, quae est quid spirituali; sicut est simonia, si Praelatus pretio dispensaret, ut infra dicimus, non autem si dominus temporalis pretio dispensaret in legi: quia illa dispensatio est auctor potestatis spiritualis, non autem haec, sed potestatis temporalis.

4 Secunda conclusio. Vendere Theologiam quod quantum ad scientiam, id est, praedicare vel docere doctrinam Christianam, est simonia. Ratio, quia actus ordinatur ad excitando affectum in supernam felicitatem, & promovendo in bonum.

5 Tertia conclusio. Vendere Theologiam, quod tertium actum, est simonia, id est, pretium recipere pro confilio, quod ordinatur ad saltem animam, ad levandum iniquorem affectum hominem, ad pacandas conscientias, vel tollendas scrupulos, est simonia. Ratio, quia haec omnia non immediate ordinantur ad illuminandum intellectum, ut duo priores actus Theologiae, sed immediate ordinantur ad salutem aeternam, & bonum anime.

6 Hinc sit, quod nec Jurisperitus potest premium recipere pro confilio, quando ordinatur tantum ad pacandas conscientias, & salutem animae, sicut nec Theologus (an vero possit recipere pro studio ad hoc requisito, dicam infra dub. 13.) & uteque potest etiam quae recipere, quando interrogatur, etiam in causa spiritualium, ut beneficii, & matrimonii, quando interrogatur non ad pacandas conscientias, sed ut intrinsecus interrogantes, & sciunt, vel ut se preparant ad examen, &c.

DUBIUM IV.

An vendere spirituaria naturalia, ut scientias, & artes, que humano labore comparantur, sit simonia.

1 Sit conclusio. Licet aliqui dicant, esse simoniaca, at multo verius est, non esse simoniaca: sed tanquam simonia vendere spirituaria naturale, quae sunt res naturae spirituales, quae sunt res lupe naturae spirituales, & res naturae simoniae, id est circa res spirituales, quae sunt res lupe naturae simoniae, id est circa res spirituales.

2 Secundum dico, quod potest jurisperitus vendere suum consilium, & patrocinium, licet sit causa spirituali, ut matrimonii, & heretici. An vero possit vendere, quando respondet ad causas conscientiae, dicitur dubius sequenti.

3 Secundum sit, quod Doctor, licet sit disimus, potest pretio docere, immo quo scientia est excellenter, & qui docet est prior, potest manus premium recipere pro danda scientia, licet minus laborare: immo licet potest suam scientiam in aliis fine labore transfundere.

4 Tertius sit, quod veritas naturalis potest dupliciter considerari: primo in quantum est bonum quoddam honestum, & sic non est venialis; at non est simonia, nec peccatum mortale, ut sic, cum vendere, nec tenetur. Vendens restituere: sed est grave venialis. Et sic debet intelligi D. Thom, dicens non posse vendi veritatem. Secundo modo in quantum est utilis ad omnes humanos, & delectabilis: & sic potest vendi. Et licet haec veritas naturalis, Deus est, videatur ad salutem pertinere, est tamen venialis, quia ut est naturalis, non est necessaria ad salutem, sed est ei cognitio fidei.

5 Quartus sit, quod si donum linguarum, sanitatis, & scientiarum orationibus, pro offeringo jejuniu pro me, & satisfaciendum pro peccatis.

6 Similiter est simonia, si Religiosi petant a sacerdote,

L 2 ut eis

scientias naturales insuaderentur a Deo ad redificationem alterorum, & salutem spiritualem, est simonia haec vendere: si vero non ad hoc, non est simonia, sed licet, ut si alieni daretur miraculosa ars medicina: & curaret applicando activa palliis; potest pretio facere; sicut qui miraculose acciperet a Deo arte fabriacem, potest pretio cam vendere.

7 Quintus sit, quod, qui habeant donum, sanitatis, & salutis, vulgo saluatoris, & sine applicatione medicinatum, sed sola benedictione sanant, non possunt sine simonia vendere: ut possint accipere aliquid in propriam sustentationem, ut ex dicendis confitabit.

8 Sexto infertur contra Panormitanum, quod non potest dari beneficium pro scientia docendi simonia: quia hoc est pretio assimilabile. Unde cum datur beneficium docendi aliquam scientiam, non datur ut pretium, sed illi praebeat: & assignatur ut annexum illud docendi minus ut late datur. dub. 25.

DUBIUM V.

An docere pretio Theologiam sit simonia.

1 Non agimus de Theologia naturali, id est, scientia de Deo, ut auctor naturalis, quia de hac ideo dicendum est, ac de aliis scientiis naturalibus diximus dub. precedenti; nec de Theologia infusa a Deo, id est, quam cognitione divinarum Scripturarum habita ex dono Dei, & dicitur interpretatio sermonum: hanc enim vendere claram est esse simoniam, quia ponitur inter dona Spiritus sancti: sed dubium hoc est de Theologia, ut est habitus scientificus naturaliter acquisitus, quo ex fidei articulis inferuntur conclusiones. Et de hac quidam dicunt, esse simoniaca illam vendere.

2 Pro resolutione nota, quod haec Theologia habet quatuor actus. Primum est, ut auctor naturalis deducere conclusio-

nes. Secundus est interpretari sacrae Scripturam. Tertius est respondere ad causas conscientiarum ad pacandas conscientias. Quartus est praedicare, seu docere sacra doctrinam. Sit ergo.

3 Prima conclusio. Venders Theologiam, quodam duos priores actus, & etiam in quantum docet causas conscientiarum, cuius quod vim coactivam non potest subiungi Papa. Certum est enim potest incurre peccatum simoniae, quia talis est iure divino, ut si vendat sacramenta.

4 Secundo dico, quod de simonia, quae talis est iure Ecclesiastico, est dubium: quidam enim dicunt, non posse illum incurre, alii vero distinguunt, quod si secum dispensatur causa iusta, non potest illum contrahere: si vero sine causa iusta, illum contrahit. At dicendum est, quod si secum dispensatur ex causa iusta, non peccat, si vero sine causa iusta, non peccat peccato simoniae, quia dispensatio sine causa facta in iure humano est valida: sed est secum dispensatio inidelitatem iustificare dispensandi. Si vero secum non dispensatur, & causa sit irrationalis, contrahet peccatum simoniae, quia illa licentia procedit a potestate jurisdictionis Episcopi, quae est quid spirituali; sicut est simonia, si Praelatus pretio dispensaret, ut infra dicitur, non autem haec dispensatio est auctor potestatis spiritualis, non autem haec, sed potestatis temporalis.

5 Secunda conclusio. Vendere Theologiam quod quantum ad scientiam, id est, praedicare vel docere doctrinam Christianam, est simonia. Ratio, quia actus ordinatur ad excitando affectum in supernam felicitatem, & promovendo in bonum.

6 Tertia conclusio. Vendere Theologiam, quod tertium actum, est simonia, id est, pretium recipere pro confilio, quod ordinatur ad saltem animam, ad levandum iniquorem affectum hominem, ad pacandas conscientias, vel tollendas scrupulos, est simonia. Ratio, quia haec omnia non immediate ordinantur ad illuminandum intellectum, ut duo priores actus Theologiae, sed immediate ordinantur ad salutem aeternam, & bonum anime.

7 Hinc sit, quod nec Jurisperitus potest premium recipere pro confilio, quando ordinatur tantum ad pacandas conscientias, & salutem animae, sicut nec Theologus (an vero possit recipere pro studio ad hoc requisito, dicam infra dub. 13.) & uteque potest etiam quae recipere, quando interrogatur, etiam in causa spiritualium, ut beneficii, & matrimonii, quando interrogatur non ad pacandas conscientias, sed ut intrinsecus interrogantes, & sciunt, vel ut se preparant ad examen, &c.

DUBIUM VI.

An pro actibus virtutum premium dare sit simonia.

1 Respondeatur affirmativa, ut pro fundenda pro orationibus, pro offeringo jejuniu pro me, & satisfaciendum pro peccatis.

2 Similiter est simonia, si Religiosi petant a sacerdote,

ut eis procuret elemolynas in parochia, hoc pacto initio, ut sacerdos habeat partem. Ratio, qui talis perfusio sacerdotis est res spiritualis, cum ordinetur ad rem spiritualis, scilicet elemolynam largiendam; sicut si aliquis premium recipere, ut permissaret alteri collationem beneficii. Sic Thom. quodlib. quoniam referit, ac sequitur. *Syl. verbo finis.* D. Thom. quodlib. quoniam referit, ac sequitur. *Syl. verbo finis.* Secus credo, quando facerter ille discurset per parochianum petens elemolynam monarchi, posset enim pacisci, ut premium sui laboris sibi datur.

DUBIUM VII.

An pro Sacramentis liceat pretium recipere.

Nota quad triplici causa potest pecunia recipi pro sacramentis, & aribus spiritualibus. Primo, tamquam premium ipsorum actuum, secundo non tamquam premium ipsorum actuum, sed laborum, qui in ipsis impenduntur. Tertio ut stipendum sustentationis, ut pector potest primò exigere pecuniam, ut premium imaginis, secundo pro labore pingendi. Tertio tantum ad propria sustentationem, pector enim evenire, pecunia ad eam necessaria est longe minor ea, quam pro suis laboribus merebatur, De his ergo modis securum agendum est.

2. Sit ergo conclusio. Simonia est premium recipere pro sacramentis. Unde nihil potest dari pro matrimonio, ut est sacramentum; at quatenus est officium naturae, & contritus quidam, quo vir ad sustentandam uxorem, & onera matrimonii obligatur, potest exigi dos, ut sita constat.

3. Hinc sit, quod pro absoluzione ab excommunicatione premium exigere est simonia. Si vero aliquando ab absolvendo pecunia exigatur, id non est abolitionis premium, sed in paenam delicti, sicut posset in abolitione a peccatis id imponi in paenitentiam. Nec est necesse, ut talis pena applicetur pauperibus, licet id melius esset.

4. Non est tamen simonia, sed licitum, si parochus, à quo petitus licet ministeri sacramentum, eam neget, nisi stipendum, quod sibi obtineret, si ipse ministraret, sibi concedatur, quia id non petet, quia licentiam vendens, hoc enim est simonia, cum haec facultas procedat ex jurisdictione spirituali, sed quasi stipendum sibi debitum, & ut servetur indemnem: ut scriberet ministrum scribens contractum, ut sibi petere stipendum sibi debitum. Idem est de licentia iudicandi confessiones, & concionationis, ut parochus erat concionator: potest enim pacisci cum eo, qui dat licentiam, ut stipendum, quod sibi dandum erat, conferatur ab eo, cui dat licentiam, ut servetur indemnem. Sic *Pavorm. & Ubiq.*, quos referit, ac sequitur. *Syl. verbo finis.* 9. 8. dif. 2. *Arag. 2. 2. 9. 100. art. 2. in fine:* quia omnes adiungunt, quod si exigat maiorem sumam, quam dicta portio valat, præsumetur licentiam, vendere, & committere simoniem,

DUBIUM VIII.

An liceat premium offerre pro Sacramentis ministris ad redimendum vexationem?

1. Certeum est, non licet pro sacramentis voluntatis, at dubium est, at licet pro necessariis, ut pro Baptismo, quando nullo alio modo, posset haberi, quia offensio, v. g. puerum est truncus manibus, vel carcer loquela, & non est alius, qui baptizet. Et licet aliqui dicant, licet in hoc cauferemus sacramentum, quando alius puerus alio modo vult baptizare, nisi alter emat sacramentum, nisi hoc faciat in contemptu fidei; unde dicunt vendentes sacramentum esse ita intrinsecus malum, ut nunquam liceat, at emere non est ita intrinsecus malum, quia aliquid licet. At hoc omnino rejiciendum est, & dicendum usumque esse intrinsecus malum.

2. At dubium est, an licet dare premium ad redimendum vexationem. Triples est sententia. Prima negat. Secunda concedit licere, tam pro parvulo, quam pro adulto, & non tantum in necessitate extrema, sed etiam in gravissima; quia haec non est emptio Sacramenti, quae intrinsecus mala est; sed premium datur ad auferendum impedimentum avaritiae, quo ille impeditus Baptismum negat. Tertia, sententia dicit, quod id licet pro parvulo extremè indigent, scilicet in articulo mortis constituto, non autem pro adulto; quia hic potest per contritionem salvari. Et haec sententia est probabilior: at secunda opinio est etiam probabilis. Unde illi etiam fatis probabile, quod adultus potest hoc facere cum sacerdote, qui non vult illum absolvere, nisi det pecubiam, quando timet magnum periculum, si non fateatur.

3. Infertur quod sicut pauperes non possint precepsa pro orationibus suis, quia præcipuum, quod ibi queritur, est juvenum spiritualium, & consequente pro labore per se conjuncto, & necessario ad illas: apertum potest recipere pro obligacione quotidiana recitandi, vel eundi ad facultatem aliquod ad recitandum, vel recitandi quodcumque ad januam.

4. Quarto infertur, posse clericos obligantes ad toties in mente, vel hebdomada, tali tempore, & tali loco celebrandum, locate pretio suas operas, ac personas obligantes. Ratio, quia talis obligatio per accidens coniunctum actioni faciendo facit, nec ordinis susceptionis obligatur sacerdos ad per accidens conjunctum.

5. Nota tamen sacerdotem diarium, qui non per notabile tempus, sed ad horam, prout occurrit, qui ab eo potest Missam celebrandam, officium hoc exhibet non posse has operas vendere. Ratio, quia non plus temporis in facienda re-divina infinitus, quoniam id, quod ad eam pertinet, ex profecto debetur illis, quando confundetur non habuit initium violentum, ut per exactions, sed ex populi devotione facta introduxit.

6. Quinto infertur, quod si vocetur, ut informem ducat nolem cum ægro, licet debet platerum recitare, potest pretio vendere huic labore, quia est accidentatus.

DUBIUM IX.

An liceat premium dare, quando superior in iusta excommunicavit, suspendit, vel interdictum ab solvitur.

1. Quidam dicunt, nullo modo licet: aliò vero dicunt, licet, quando excommunicatio est manifesta, injuria; & si scilicet non ab solvatur, incurram grave damnationem. At verius est, non licet, quando excommunicatio est iusta, vel dubia; quia in dubio præsumendum est pro iustitia excommunicante: at vero, quando hascensurae constat esse injuria, verius est ab solvendo licere præsumere redimerem. Ratio, quia habet jus in re, scilicet participatione sacramentorum, & communionis fiduciam, quia in iustitia prius: & licet alter peccato peccato simonia recipiendo premium pro hac, ego tamen utor iure meo.

2. Si tamen excommunicatio iusta sit, licet superior iuste diffat abolitionem, non licet dare premium, ut ab solvatur: quia tunc excommunicatus non habet jus in re, cum iuste privatus sit sacramentorum participatione, & compunctione fiduciam, sed habet jus ad rem.

DUBIUM X.

An pro labore in ministerio sacramentorum, ut aliorum spiritualium operum impenso licet premium recipere.

1. Nota duplices esse labores, & operas, quia ministeri spiritualibus impediuntur: alia facturam fecerit, & per se necessarii conjuncte illis, ut has labores necessarii requisiuti ad baptizandum, faciendum hunc, &c. Alia sunt per accidens, & intrinsecus tantum committentes rebus spiritualibus, ut si vocetur quis ad faciendum crux in aliquo loco distanti per anam leucam, iter illa leuce est labor ad accidens conjunctu facio faciendo.

2. Sit conclusio. Liege quidam dicunt, polle vendi tales laborem, licet per se conjunctu sit cum ministerio rema spiritualium: at omnino tenendum est, post vendi laborum per accidens conjunctum, quia hic labor per se consideratur est temporalis, & non est per accidens conjunctu rei spirituali: at non posse vendi abique simonia laborum per se, & intrinsecus conjunctu rei spirituali, quia hic labor est pars necessaria rei ipsius spiritualis, & nullo modo separabilis ab ipsa, nec per se est appetibilis, & estimabilis, nisi ut ei conjunctu rei spirituali. Item, quia vendere beneficium est simonia, quia annexum est officio divino: sed magna annexitudo rei spirituali hic labor, cum ab illa non sit separabilis; at officium divinum datur potest abique beneficii esse. Hinc.

3. Infertur quod sicut pro prædicatione, & labore ipsius non licet premium recipere; ita nec pro studio ipsius, est pro studio requisito ad prædicandum. Ratio quia hoc studium est per se necessarium ad prædicandum, & recipere premium pro illo est licet recipere pro prædicatione.

4. Secundo infertur, Cantores & organa pueriles, & citharoides, id est, chirimias, posse operas suas locare, licet id faciant in cultu divino. Ratio quia præcipuum, quod ab his queritur, est artificium canendi, & suavitatis, vocum, ac instrumentorum, quætemporalia sunt, per accidenses rei spirituali conjunctum.

5. Tertiò infertur, quod licet pauperes non possint precepsa pro orationibus suis, quia præcipuum, quod ibi queritur, est juvenum spiritualium, & consequente pro labore per se conjuncto, & necessario ad illas: apertum potest recipere pro obligacione quotidiana recitandi, vel eundi ad facultatem aliquod ad recitandum, vel recitandi quodcumque ad januam.

6. Quartu infertur, posse clericos obligantes ad toties in mente, vel hebdomada, tali tempore, & tali loco celebrandum, locate pretio suas operas, ac personas obligantes. Ratio, quia talis obligatio per accidens coniunctum actioni faciendo facit, nec ordinis susceptionis obligatur sacerdos ad per accidens conjunctum.

7. Nota tamen sacerdotem diarium, qui non per notabile tempus, sed ad horam, prout occurrit, qui ab eo potest Missam celebrandam, officium hoc exhibet non posse has operas vendere. Ratio, quia non plus temporis in facienda re-divina infinitus, quoniam id, quod ad eam pertinet, ex profecto debetur illis, quando confundetur non habuit initium violentum, ut per exactions, sed ex populi devotione facta introduxit.

8. Quinto infertur, quod si vocetur, ut informem ducat nolem cum ægro, licet debet platerum recitare, potest pretio vendere huic labore, quia est accidentatus.

Lib. II. Cap. III. Dub. XI. XII. &c.

DUBIUM XI.

An liceat ministris Ecclesiæ accipere stipendum sustentationis pro ministerio rerum spiritualium, ut sacramentorum, prædicatione, celebratione Missæ, &c.

1. Primum dico, esse certum, & de fide, hoc esse licitum & conforme perfectioni evangelica: & licet famulus pro tertio temporali, quod exhibet domino, recipiens stipendum sustentationis, non gratis, sed pretio famulari dicatur: at in praetentiarum dicitur gratis dare spiritualia, ut distinguunt contra collationem pro pretio, quod solidum præcipit dominus, & stipendum illud sustentationis non est pretium; pretium enim commendabile est cum re, cuius est pretium; at stipendum sustentationis datum ministeri spirituali non est commendabile cum ipsius rebus, nec cum labore ministeri, sed tantum cum indigenita, & necessitate sustentationis corporis.

2. Nota nomine sustentationis intelligi etiam necessaria ad statu decentem ministri, & ad subventionem eorum, quibus iure naturæ subvenire tenetur, ut eorum, qui sub sua sunt cura, non enim mendicare debet, ut his subveniat.

3. Hinc sit, licere largiri sacerdoti suppellestilem valorem unum argenteum, quæ communis est elemolya unius Missæ, pro una Missa hoc tempore in hac provincia, quia datur ut sustentationis stipendum.

4. Secundo dico, quod licet aliqui sentiant, ministros divites non posse hoc stipendum sustentationis recipere, nisi pretium patrimonii in opera pœnitent, aut expendant, ac omnino tenendum est, postea ministros, etiam diffissimos, licet tale stipendum recipere. Ratio, quia hoc stipendum debetur ministris, non ex misericordia, aut liberalitate, sed ex justitia; alias non solventes decimas non tenerentur restituere: quia justitia tantum respicit qualitatem rei ad rem, non autem alias conditions subiecti, vel contabentur.

5. Hinc sit, Religiosissimam diffissimam iuste recipere tale stipendum; at perfectius facere non recipientes.

6. Secundo sit, quod minister Ecclesiasticus habens stipendum pro uno ministerio, potest pro alio aliud stipendum recipere, ut canonicus pro Missa voluntarii. Si vero pro eo, pro quo habet stipendum, recipiat aliud, apparente est simonia; at vero non est, si non recipit ut premium, sed ut stipendum sustentationis, sed est iusta stipendia, sicut si recipiat stipendum magis iusto, est iusta.

7. Tertiò sit, non esse peccatum libentius prædicare, ubi magis est stipendum sustentationis, & removere prædicare, ubi nihil operari dandum; licet posse aliquo modo hoc pertinere ad charitatis defectum, quo quis magis temporalem, quam spirituali profectum intendit.

8. Tertiò dico, quod licet aliqui sentiant, non licet ministeri spirituali administrationem pacium inire circa stipendium sustentationis circa simoniam: aliò vero dicant, id licet ministeri pauperi, non vero diviti: at dicendum est hoc non esse prohibitum iure naturali, & divino: at lex negativa, scilicet nisi quis offerat talen summam, in eius funere processio non hat, est illicita; minus tamen bene dicunt aliqui esse simoniam, quia non definiatur, ut premium: sed est illicita, quia præcludit viam, ne minori stipendio fiat, sicut materia de Eucharistia, dicam, non posse Episcopum, statuere, ne Missæ minori stipendio celebrentur, nisi in cali, quo clericis cogentier à laici varis modis palliatis remittere partem elemolyam definiat; vel si oriunt solent lites, fraudes, & tyrranides: tunc enim posset Episcopum statuere, ut clericis nihil remitterent stipendi, ut bene *Corduba lib. 1. g. 9. 4. Aragon. 2. 2. g. 8. 5. art. 3. & patet, sicut Trident. sess. 24. c. 12. prohibet remitti distributiones. Quæ etiam limitatio in hoc casu ponenda est, cum sit eadem ratio.*

9. Aliquando tamen bene facit, scilicet si id faciat ut feretur le indemne, ut scilicet vitet lites, quas probabilitet timerit ad recuperandum.

10. Tandem, nota clericos pessimè facere, qui adversari Monachorum iura extortiones faciunt, ne quis sepelire eligit in monasterio, nolentes cum pompa illam portare, &c. quia iniuste cogunt defunctorum voluntatem, quibus liberum est sepulcrum eligere.

DUBIUM XII.

An sit simonia, si ministri spiritualium intendant stipendum sustentationis, tamquam finem principalem, ita ut illo cessante, nullo modo ministri faciant, ut si Canonicus vadat ad eborum principalem proper distributiones.

11. Sit conclusio. Licet communis ferè omnium sententia dicat esse simoniam, quando stipendum intendit ut finem principalem: non tamen quando tantum intendit ut motivum, licet eo cessante non administraret: & sic concedit, Canonicus non potenter intercessit omnibus horis, posse eas eligere, quibus copiosiores distributiones destinatae sunt, at vero non esse esse simoniam, licet intendat ut finem principalem illud stipendum, modo non intendat illum ut premium, sed ut stipendum sustentationis debitum. Ratio, quia hic non habet voluntatem emendi, vel vendendi, sed recipiendi ut stipendum sustentationis debitum: ergo. Immò nec id est peccatum mortale, quia hic tantum est peccatum grave ordinationis ad finem: at hæc non est peccatum mortale, sed veniale, quando finis non est mortale. Item, quia non est mortale principitaliter facere facrum ob vanam gloriam: ergo similiter, &c.

DUBIUM XIII.

An pro necessariis mortuorum exequiis premium recipere sit simonia.

12. Dico primum, licere quidem pro illis stipendum sustentationis recipere, non autem premium sine stipendio sustentationis: at pro non necessariis licet recipere premium, ut si curantes funus velint cum pompa magna cœdere clericos corpus faciendo plures paulatim, seu moras, cum tali cantu figurato in singulari, quod tandem pullent cymbala, &c. Hæc enim pompa temporalis est, & per accidens conjuncta rei spirituali, & sic possit vendi.

13. Secundu dico, quod lex hæc affirmans est licita, sciens ut, si quis offerat talem elemolyam, in ejus funere talis processio fiat, quia est taxatio stipendi sustentationis; at pro non necessariis licet recipere premium, ut si curantes funus velint cum pompa magna cœdere clericos corpus faciendo plures paulatim, seu moras, cum tali cantu figurato in singulari, quod tandem pullent cymbala, &c. Hæc enim pompa temporalis est, & per accidens conjuncta rei spirituali, & sic possit vendi.

14. Secundo dico, quod lex hæc affirmans est licita, sciens ut, si quis offerat talem elemolyam, in ejus funere talis processio fiat, quia est taxatio stipendi sustentationis; at lex negativa, scilicet nisi quis offerat talen summam, in ejus funere processio non hat, est illicita; minus tamen bene dicunt aliqui esse simoniam, quia non definiatur, ut premium: sed est illicita, sicut materia de Eucharistia, dicam, non posse Episcopum, statuere, ne Missæ minori stipendio celebrentur, nisi in cali, quo clericis cogentier à laici varis modis palliatis remittere partem elemolyam definiat; vel si oriunt solent lites, fraudes, & tyrranides: tunc enim posset Episcopum statuere, ut clericis nihil remitterent stipendi, ut bene *Corduba lib. 1. g. 9. 4. Aragon. 2. 2. g. 8. 5. art. 3. & patet, sicut Trident. sess. 24. c. 12. prohibet remitti distributiones. Quæ etiam limitatio in hoc casu ponenda est, cum sit eadem ratio.*

DUBIUM XIV.

An pro loco sepulture premium dare sit simonia.

15. Primum dico, quod locus, in quo nullus est sepultus, nec deputatus est per Episcopum ad sepulturam, nec alias est benedictus, sed tantum deputandus est ad sepulturam, est officium protinus, & potest vendi: sicut & terra, in qua Ecclesia ergenda est, vendi potest: immo et secundum jus civile locus, in quo aliquis est sepultus, contentiente domino, sicut religiosus, at sepelitur, sicut clericus, dicatur, per modum eleemosynæ, vel per modum reverentiae, & honestatis, id est, ob reverentiam facientrum, vel pro solutione obligationis legis, coniunctus, nullus horum constituit simoniam: sed tantum, quando datur tempore pro spirituali, ut premium. Altera est, quod si ministrans spiritualia accipiat temporale, non detorquent intentionem, id est, non cum intentione emendi, vel vendendi, sed dicendo, Accipio hoc sicut solent communiter clericis præcipere, non est simonia.

16. Nota, eis cavendum scandalum: unde licet fas sit inire pacium stipendi pro Missa, at de quantitate contendere vice circa scandalum fieri potest. Et similiter, quamvis pro audienda confessione licet elemolyam gratis datur accipere; at de illa pacisci, sicut pro Missa, generetur scandalum.

17. An vero posset Episcopum taxare hoc stipendum, & præcipere, ne minus sit, dicam in tractate de Eucharistia. Et in processione funerari, an posfit ordinare, ut non sit, sed tantum stipendum detur, dicam infra, dub. 13.

18. Secundo nota, posse clericos cogere laicos coram juventu, ut solvant stipendum iura sustentationis: immo & id, quod ex confusione debetur illis, quando confundetur non habuit initium violentum, ut per exactions, sed ex populi devotione facta introduxit.

19. Tertiò nota, quod licet Sacerdos regulariter minus bene faciat exigens stipendum ante spiritualium collationis.

statim citandi, dicunt nomine Notariorum intelligi eos, qui concurrent cum Episcopo ad ordinem conferendum, ut Archidiaconus, qui examinat, & vocat promovendos ad Ordines; & qui respondet in scrutinio, & qui legit Evangelium; & sic in dicto decreto Trid. idem intelliguntur nomine ministrorum Episcopi. Sic Manuel. tom. summa, c. 28. n. 10. Capua lib. 2. decr. 2. 93. n. 59. & hec de omnibus his, si aliquis recipiat per viam intentiois ab ordinandis, committunt simoniam, ut docent Armil. verb. simon. n. 32. Rofel. Simonia. 1. n. 28. Aug. simonia. 1. n. 28. Tab. verb. simonia. 9. 33. n. 34. & ibi 87. qu. 7. d. 5. Sed haec simonia, ut dicitur, est de jure Ecclesiastico.

4 Sed an post ordinem collatum possit Episcopus, & hi ministri aliquis recipere sponte oblatum? Quidam juniorum res negant, quia in Trid. loco citato, expresse prohibetur etiam sponte oblatum recipere. At vero est, hoc licet, quia id expressè concedatur. 4. v. Episcopum, 1. qu. 2. & tenuer. ibi Tuncer. in fine, Hugo. & Arebius. iii. Ant. cap. 1. de simonia. 1. v. 10. Ioseph. & Hugo. & Lut. Lop. 1. p. infra. novi. cap. 301. fol. 924. pag. 2. in fine, ubi dicunt, nos esse hoc in foro conscientie simoniam. Et admettemus Nov. 6. v. 10. Hilt. n. 68. Lut. num. 68. ver. 2. & Salzedo praf. Bernardi Diaz. cap. 91. incipit. simonia. 1. ver. 6. dicunt, quod ad hoc quod fit locus peccatis Trident. d. siff. 27. cap. 1. oportet, ut dacio praefectus Ordinum collationem ergo claret sentiant, hoc non prohiberi ibi; alias incurrites pecunias si dans, quia in fine illius decreti, expresse dicitur, quod contravenient illi decreto, dando, vel accipiendo intercurrit pecunia; & hec etiam tenet expresse Capua lib. 2. decr. 1. 93. n. 59.

5 Ex dictis fit, quod Episcopi tutelles hanc simoniam committunt, si pertinet ab ordinando pecunias, nec exequat eos, quod pertinet causa sustentationis, sed sustentationem ab Episcopo, qui delaverunt, accipiunt. Pater, qui in Trid. d. siff. 21. & 4. c. 1. de simon. & d. sicut Episcopum, omnino id interdictum Episcopo; & in Trident. addicte, etiam quod praesertim & sponte oblatum. Sic Card. Tolosanus lib. 9. summa. c. 38. Sisa lib. 9. de iust. qu. 6. art. 1. paulo ante simulationem ad 1. & docti juniorum.

6 Nota tamen excusat a simonia eos, qui olim debent pecunias Episcopis titularibus in ordinum collationem, quia dabunt non in pretium, sed pro sustentatione, & bona fide, videntes a Prelatis exigi. Sic nonnulli docti recentiores.

DUBIUM XX.

An sit simonia, si Notarii Episcoporum pretium recipient pro litteris testimonialibus Ordinum, dispensationum & beneficiorum collationis, & pro scribendis litteris dimissis?

1 Duxit est sententia.

Prima dicit, esse simoniam, sive salarium habent ab Episcopo, vel non. Probat cap. 1. de simon, ubi sic dicitur: *sicut non debet Episcopus impunis, quam imponit, ita & minister, vel Notarius in ordinatione eius vocem, vel salarium vendere.* Idem omnino habeat e. sicut Episcopum, 1. quies. 2. & reddit rationem Pan. 1. 1. de simon, quia ubi principale debet esse gratuum, omnia accessoria; & circumferentia debet esse gratuita. Secunda probatur, quia simonia est vendere spiritualiter, vel spiritualiter annexum, at tales litterae sunt quid annexum rei spirituali; siquidem de illarum iustitia, & valore nequit cognoscere index secularis. Sic gloria d. 1. ver. vendere, & d. c. sicut Episcopum, vob. salaman. Faret sero lib. 9. de iust. 9. 6. art. 1. paulo ante simulationem ad 1. ubi absolute docet, pro litteris testimonialibus nihil posse exigiri. Et Novas lib. 3. confit. 104.

2 Secunda sententia omnino tenenda docet licere pro his recipere, quando Notarius aliunde non habet ab hoc salarium ab Episcopo. Unde textus in contrarium ad dicti loquuntur de Notario habente salarium ab hoc munus. Nec obstat, quod hoc sit annexum rei spirituali, quia est per accidens, sicut labor eundi per leucam ad faciendum sacram per accidens annulatur rei spirituali, & sic est evidentib. Sic tenent Tuncer, dico cap. sicut Episcopum, num. 7. & ibi Hugo. Pollio. cap. 1. de simonia, num. 1. & ibi Pan. numer. 3. Ant. 105. n. 7. Hilt. & Innoc. ibi. Sylo. verb. simon, quies. 8. 4. & ibi Tab. qu. 34. num. 35. & ibi Aramil. num. 32. Rofel. simonia 1. num. 24. Aug. simonia 3. num. 22. Capua lib. 2. decr. 1. cap. 95. num. 59. Nov. in omnibus summis, cap. 25. num. 55. Lut. Lop. 1. p. infra. nov. cap. 301. fol. 923. pag. 1. Et idem dicunt Lut. Lop. & Tuncer, ubi de litteris testimonialibus.

libus beneficii, quia est eadem ratio: & jam Trid. siff. 21. cap. 1. de reform. approbat hanc sententiam, statuens post Notarium recipere pro litteris testimonialibus Ordinum, & litteris dimissoribus, cum triplici conditione. Prima, modo in illo laco non viguerit antea confutatio nihil pro illis accipendi. Secunda, modo ei nullum salarium sit constitutum pro eo officio exercendo. Tertia, ut pro singulari litteris dimissoribus, aut testimonialibus decimam tantum partem unius aurei accipere possit, nec Episcopo aliquod commodum ex Notariis emolumentiis provenire possit. Finit quod Notarius Visitatoris, ubi non habet salarium, potest accipere dipendium pro visitatione. Natur. lib. 2. tit. de confessore, confessore, in utraque editione. Francus capit. 1. pro procuratione, numer. 3. de confessore, in 6. Sed an licet Notaris pro alia scripturis ad ordinem, ut pro informatione de moribus, & vita pretium recipere? videtur enim, quia id expressè concedatur. 4. v. Episcopum, 1. qu. 2. & tenuer. ibi Tuncer, in fine, Hugo. & Arebius. iii. Ant. cap. 1. de simonia. 1. v. 10. Ioseph. & Hugo. & Lut. Lop. 1. p. infra. novi. cap. 301. fol. 924. pag. 2. in fine, ubi dicunt, nos esse hoc in foro conscientie simoniam. Et admettemus Nov. 6. v. 10. Hilt. n. 68. Lut. num. 68. ver. 2. & Salzedo praf. Bernardi Diaz. cap. 91. incipit. simonia. 1. ver. 6. dicunt, quod ad hoc quod fit locus peccatis Trident. d. siff. 27. cap. 1. oportet, ut dacio praefectus Ordinum collationem ergo claret sentiant, hoc non prohiberi ibi; alias incurrites pecunias si dans, quia in fine illius decreti, expresse dicitur, quod contravenient illi decreto, dando, vel accipiendo intercurrit pecunia; & hec etiam tenet expresse Capua lib. 2. decr. 1. 93. n. 59.

3 Nota primò, quod si Notarius salarium habeat pro talibus litteris testimonialibus, & adhuc recipiat aliud dipendum ab ordinando, ultra peccatum iniuriantur est simonia, non esse hoc in jure naturali, quia hoc est quid temporale, sed de jure Ecclesiastico; quia id in reverentiam rei spiritualis, licet ordinum, prohibetur in capitulo citatis, & sic tenet Petrus Hispanus, Leontinus, & Goffredus, quos referet & sequitur Anton. 1. c. de simonia, num. 1. & glori. marginalia d. cap. 1. Be quiete si simonia, licet non explicit eu. iure, tenent etiam Arnil. & Capucinat. & docti juniorum adiungunt, quod est simonia de jure Ecclesiastico, si Notarius aliquid recipiat pro talibus litteris, nisi tertius conditionibus, sub quibus id concedit Trident. loco citato.

4 Secunda nota, quod supposita tali conductudine, ut Notarii dipendum capiat ab ordinando pro litteris testimonialibus, excusat Praelati, etiam divites, non solentes ob hoc dipendum Notarius. Ratio, qui jam confutato fact, ut aliiuad tales ministri dipendum capiant: quia confutato iusta est, & per Tridentinum approbat: Ergo excusat Praelati, non dantes illis dipendum, alias duplex dipendum perceptui elect. Sic docti juniorum.

5 Tertiò nota, quod post suscepimus Ordinem, & traditas litteras testimoniales, si sponte scilicet non plus debere, nec exactus a Notario; offerat ordinans plus, quam debet Notario, non peccat Notarius recipiendo; quia id non prohibetur in Trid. ex expressè conceditur cap. sicut Episcopum, 1. quies. 2. & tenuer. ibi Tuncer. & Hugo. & Arebius. ibi. ianor. & Hof. capitul. 1. de simonia, & ibi Anton. num. 7. Salzedo praf. Bernard. Diaz. cap. 27. ver. Petri. 1. Altamurianus tral. de visitat, in verbis Concili. Qualitercumque, num. 26. Manuel. tomo 2. summa, cap. 58. n. 10. Nov. summa Lat. cap. 23. num. 102. verfe. 11. Lut. Lop. 1. p. infra. novi cap. 301. fol. 924. pag. 2. in fine, Capua lib. 2. decr. 1. 95. num. 59. Imme. & antea licet recipi si sponte oblatum, licet maiorem habeat malum speciem. Tuncer. Arebius. Hugo ibi: & sic innotuit Nov. & Lut. Lop. dicunt enim, non esse veram simoniā sic recipere, præterim post suscepimus Ordinem.

6 An vero pro sigillo Episcopi, & judicio Ecclesiastici licet aliquid recipere, dicam ab. segnatur. An vero recipientes Notarii incurrit excommunicationem, infra ab. 104.

7 Tandem quid dicendum sit, si Notarius plus recipiat pro litteris testimonialibus de dignitorum ordine, quam de minus digno? Aliqui excusat hoc à simonia, quia illi servit in digniori officio, & non est attendendum tantum, an plus, vel minus labore, sicut magis labora sacrificia canent, & quam faceros celebrando facrum; & tamen hic justus plus accipit, quia servit in digniori officio: aliis absolue hoc dominant in simonicam, & licet non explicitu quod sit de jure divino, at coram ratio id probat, quia seculum cum major labore non sit in consueto instrumento de minus digno ordine, illud plus accipitur, ratione dignitatis maioris ordinis, que est quid spiritualiter. Sic tenent Aramil. Sylo. Tabien. citati. & Novas. summa Lat. c. 23. s. 102. verfe. 11. & in omnibus summis, c. 25. num. 54. & ita milibus videbitur.

8 Secunda sententia omnino tenenda docet licere pro his recipere, quando Notarius aliunde non habet ab hoc salarium ab Episcopo. Unde textus in contrarium ad dicti loquuntur de Notario habente salarium ab hoc munus. Nec obstat, quod hoc sit annexum rei spirituali, quia est per accidens, sicut labor eundi per leucam ad faciendum sacram per accidens annulatur rei spirituali, & sic est evidentib. Sic tenent Tuncer, dico cap. sicut Episcopum, num. 7. & ibi Hugo. Pollio. cap. 1. de simonia, num. 1. & ibi Pan. numer. 3. Ant. 105. n. 7. Hilt. & Innoc. ibi. Sylo. verb. simon, quies. 8. 4. & ibi Tab. qu. 34. num. 35. & ibi Aramil. num. 32. Rofel. simonia 1. num. 24. Aug. simonia 3. num. 22. Capua lib. 2. decr. 1. cap. 95. num. 59. Nov. in omnibus summis, cap. 25. num. 55. Lut. Lop. 1. p. infra. nov. cap. 301. fol. 923. pag. 1. Et idem dicunt Lut. Lop. & Tuncer, ubi de litteris testimonialibus.

DUBIUM XXI.

An sit simonia pretium recipere pro sententia in. dicis, testimonio testis, & patrocinio Advo- carati.

1 Primum dico, quod licet aliqui teneant, esse simoniam, si dicunt, etiam temporalem, & testis vendere iudicium, & testimonium verum, quia haec spiritualia sunt cum fin virtutis auctas; ut dicendum est, quod quando iudex, & caula est temporalis, licet sit peccatum vendere iudicium, & testimonium, at non est simonia quia objectum simonis est spirituale, quod est ordinis supernaturalis, vel illius ordinatum, ut constat ex infra, dictis: at vero quando vel caula est spiritualis, licet iudex temporalis sit, vel iudex Ecclesiasticus, licet caula temporalis sit, & quando testis relataur verum in causa spirituali, est simonia pretium ob id accipere. Ratio, quando causa est spiritualis, quia talis sententia, & testimonium ordinatur ad comparandum rem spiritualem, ut pretio comparare ad id, est simonia. Quando vero iudex est Ecclesiasticus, licet caula sit temporalis, quia talis iudicium est usus spiritualis potestatis, quia gratis recipi est, & sic est actus spiritualis ex parte principii. Quod tamen est limitatum, nisi sit ad redimendum vexationem super iure et, iam quanto, nam circa spiritualia licet redimere vexationem, est nullus est culpa, quod vir difitimus petat donec ab uxore, ut ipsa sustentet.

2 Hinc sit, licet esse simoniam, si promittatur admis- sio in monasterium aliqui, si talium artem diciderit, quia aliquis ostendit monasterio, magnas ei dando elemosinas, facilis admittatur.

3 Secundo fit, non esse simoniam, si promittatur admis- sio in monasterium aliqui, si talium artem diciderit, quia non est propriè conditio, sed est idem, quod admittetur, si interim iudicium se constituerit. Et licet aliqui hoc tempore, nisi habeat intentio ad lucrum illius artis; at minus bene, quia nec erit simonia, nec peccatum, at vero dicendum est, nec esse simonia, nec peccatum ordinatur ad comparandum rem spirituali, ut pretio comparare ad id, est simonia. Quando vero iudex est Ecclesiasticus, licet caula sit temporalis, quia talis iudicium est usus spiritualis potestatis, quia gratis recipi est, & sic est actus spiritualis ex parte principii. Quod tamen est limitatum, nisi sit ad redimendum vexationem super iure et, iam quanto, nam circa spiritualia licet redimere vexationem, est nullus est culpa, quod vir difitimus petat donec ab uxore, ut ipsa sustentet.

4 Tertio dico, quod licet aliqui dicant, esse simoniam, si iudex Ecclesiasticus aliqui recipiunt, est simonia. Sic dicit Anton. secunda part. tit. primo, cap. quinto, & decimo. Sylo. non dicit non, idem Aramil. ibi, numerus quadraginta secundo, Angel. simonia quartu, numerus vigesimo secundo, Tabien. verbo simonia, quies. trigintaquatu, numerus triginta quatu, Tuncer, cap. secut. Episcopum, 1. quies. secunda. numerus septimo. At contrarium tenent Durandus, & aliqui ju- niores, quia hic sigillus non est magis spiritualis, quam sigillus Notarii, pro quo diximus ab. prae. posse aliquid recipi, & hoc est verius. Et licet prædicti juniores teneant cum Durandus ibi, non esse simoniam vendere iudicem Ecclesiasticum suam sententiam: at teneendum est, quod di- cuunt.

5 Quartu fit, quod si timens non recipi dicit Abbati, si me recipitis, omnia bona me tradam monasterio, est simonia, quando hoc offert ut pretiadjunctionis, securus quando simonia, non esse simoniam, si propter devotionem, quam ostendit monasterio, si talium artem diciderit, hoc tempore, nisi habeat intentio ad lucrum illius artis; at minus bene, quia nec erit simonia, nec peccatum. Eiam alia ratione excusat Praelati, & quia isti ignorant, religio non vult illum admittere, nisi aliquibus diebus domi interierat, ut religio experitus, ut expediat illum recipere.

6 Quinto fit, quod si timens non recipi dicit Abbati, si me recipitis, omnia bona me tradam monasterio, est simonia, quando hoc offert ut pretiadjunctionis, securus quando simonia, non esse simoniam, si propter devotionem, quam ostendit monasterio, si talium artem diciderit, hoc tempore, nisi habeat intentio ad lucrum illius artis; at minus bene, quia nec erit simonia, nec peccatum.

7 Sexto fit, quod quomodo posse excusari confutudo, quis repertit in monasterio Monialium accipendi præter domum novitatem quadam portiones pecunias, quas propria vocant, verb. grat. singulis Monialibus dantur quatuor argentei, & una candela, idque præter domum novitatem, quae datur ipsi monasterio. Hoc autem confutudo nulla alia ratione mihi videtur posse à simonia excusari, nisi affligeret in individibus; sed sicut taxari potest sexcentis ducatis, ita etiam taxari potest sexcentis, & quinquaginta, distributis hoc modo, ut sexcenta applicentur communiam, seu monasterio, & alia quinquaginta distribuantur inter Moniales, singulis dando illos qua- tor argenteos, & candalam, ut suis necessitatibus subveniant.

8 Septimo fit, quod si præter domum iudicem, amplius recipere Moniales, vel quia Monialis est minus nobilis, vel deformis, vel alia infama notata, vix potest a simonia excusari. Similiter, si pro suffragio, quod præstant Moniales ad admittendum, aliquid recipieren, est simonia: vel si recipieren amplius, quam necessariam domem ad suffragationem.

9 Secundo dico, quod pretium dare, ut quis admittetur in aliquam confraternitatem, non est simonia, quia confraternitas non est Religio, sed Congregatio ad beneficium. Inimo est laudabile imponere aliquod ingressum pro sumptibus confraternitatis, & operibus pri-

De simonia in beneficiis in generali.

SUMMARIUM,

- 24 An sit simonia de jure humano vendere beneficia.
 25 An omnis pactio, conditio, vel modus, si apponatur abso-
 luta licentia Pontificis in collatione, vel renunciatione benefi-
 cii, sit simonia.
 26 An non tantum sit simonia conferre aliquid collatori rei spi-
 ritualis; ut beneficii pro collatione, sed etiam sit simonia
 conferre aliquid mediatori, seu intercessori, ut intercessor
 pro tali collatione.
 27 An sit simonia, non tantum vendere beneficia, sed etiam
 actiones de se ordinatas ad obtinendum beneficium.
 28 An dabo beneficium pro aliis communitatis temporibus,
 ut pro munere ab obsequio, sit simonia.
 29 An sit simonia conferre beneficium proper metum, vel mu-
 nus.
 30 An sit simonia prelio redimere vexationem circa benefi-
 cia.
 31 An possit quis redimere decimas ab injusto possessore, data
 pecunia.
 32 An quando sede vacante electores Papa uident eligere indi-
 gnum, licet prelio redimeri banc vexationem, & pro-
 ceuare ut dignus elektor.
 33 An duobus litigantibus super aliquo beneficio, licet pretium,
 vel pensionem alteri efficeri, sit alibi deficit.
 34 Quid sit simonia confidentialis, id est, in quibus casibus con-
 trahatur.
 35 Ad reservare beneficium in favorem alterius cum reserva-
 tione pensionis, sit simonia.
 36 Ad cum venientia quis beneficium, non per viam permuta-
 tionis, sed per viam simplicis regnacionis, possit illud re-
 signare in favorem tertii, id est cum conditione, ut con-
 trahatur tali designata persona, & non alia.
 37 An commutare beneficium cum beneficio sit simonia.
 38 Quis sit superior, enijs auctoritate debet fieri permutatio
 beneficiorum, sed aliquo tibi referat.
 39 An possit inter se tractatum permutationis, vel alium fa-
 cere, non omnino considerare, sed referendo ad superioris
 beneplacitum, id est si superior approbaro.
 40 An quando permutation sine culpa permansit non tenuit,
 ut quia alter non habebat jus in beneficio, ut ante per-
 mutationem oblitus, post alter propria auctoritate redire ad
 suum beneficium, quod causa permutationis resigne-
 rat.
 41 An quando alter permutationis beneficium alterum decepit
 ultra dimidium iusti pretii, an si locus remedio l. 2. C.
 de rescind. vendit.
 42 An si licitum permutatione beneficium reservando aliquam pen-
 sione.
 43 An quando aliqui resignant sua beneficia in manus Pra-
 lati causa permutationis, licet in aliis, quam permute-
 ntibus dare.
 44 An in permutatione alluvum rerum spiritualium, que be-
 neficia non sunt, committuntur simonia.
 45 An si licitum concedere pensiones super beneficium.
 46 An si licitum vendere, & redire pensiones.
 47 An cum quis renuncias beneficio, retenta pensione, possit si-
 mul, & unico tractatu vendere illam pensionem eidem
 beneficiario, id est, pacisci cum illo, quod ipse eam redi-
 met certa summa pecunia.

DUBIUM XXIV.

An sit simonia de jure humano vendere bene-
 ficia.

1 Primum dico, quod licet aliqui dicant esse simonianam de
 jure humano: & alii dicant, esse de jure humano
 vendere beneficia simplicia; at de jure divino vendere cu-
 rata; & alii specialiter de praestamentis dicunt, quod eas
 vendere est simonia tantum de jure humano, at multo ve-
 ri est, esse simonia de jure naturali, & divino vendere
 quicunque beneficia, & praestamenta, & sic tendendo
 hanc sententiam non possunt, etiam de licentia Papa ven-
 di: quod consequenter posse concedunt, qui dicunt esse si-
 moniam de jure humano. Ratio, quia hec omnia dantur
 titulo clericali: & sic soli Clericis, & pro ministerio cle-
 ricali, & sic obligant ad horas canonicas, & jas ad perci-
 pendum decimas pro ministerio spirituali, quod jus est be-
 neficium, habet de jure divino naturali, licet quoad quo-
 tam, sit de jure Pontificis.

2 Secundum dico, quod potest ex causa gravi Papa, prius
 extinguere titulum spiritualis, & sic illud sumunt omnes Docto-
 res citati super illud, & tenet Navar. c. quando, c. 21. n. 34. Immo Cardin. ibi, nu. 1. dicit quod Praelatos inferiori Episcopo potest cum Capitulo apponere tale pactum, vel statutum, qui textus dicit, *Proposte: non tamquam (inquit) omni-
 nino probatur ibi, quia illud statutum fuit confirmationem à
 Papa. Hof. ibi, anno 11. hoc dicit, hoc facere poterimus;*
at licet non valuerit confirmatione, hoc firmare. Et Panorm. ibi
 num. 6. dicit, quod hic Praepositus, & Capitulum non erant
 superiores, & ideo fuit necessaria licentia superioris, &
 sic petierunt confirmationem à Papa. Et sic tenet lex Par-
 tita citata.

3 Requiritur etiam consensus patroni, si est beneficium
 a jure spirituali potest. Et eodem modo, licet fun-
 dus praebeatur mancipatus vendi non possit cum illo Eccle-
 siastico titulo, ut scilicet clericali jure possit emens fructus
 perepete: at potest per Papam separari ab illo sacro titu-
 lo, & vendi, & sic Rex Hispanie potest vendere jus illud
 quod habet ad tertias.

3 Tertius dico, quod, quando praebeatur non est annexa
 clericali munera, sed aliis officiis, ut hospitalium servitio,
 sacrificia, economo, procuratori, &c. eti simonia de jure
 humano vendere, quia hec officia non sunt verae spiritualia.
 Hoc tamen intelligitur, quando illa non sunt alias ver-
 a beneficia Ecclesiastica, sed aliqua dispensa separata ab
 omni officio, & titulo clericali; licet esset segregata ex
 decimarium cumulo, scimus quando esset vera beneficia Ec-
 clesiastica, quia alias dantur rationes tituli spiritualis, scilicet
 Clericatus tantum, licet habeant etiam annexum offi-
 cium temporale: hec enim vendere est simonia jure di-
 vino.

4 Quartus dico, quoties contractus initur circa beneficia
 abso-licentia Pontificis, & non est vera ratio pretii, eti simonia jure tantum Ecclesiastico, quia non est vera ven-
 ditio, cum non temporalis pretio estimabile ibi interveniat:
 ergo nulla est ibi simonia jure divino vetita. Quia tamen
 in Ecclesiastico, ut ex sequenti dub. patet, in reveren-
 tia rei spiritualibus interdicti omne pactum circa beneficia
 initum ab eo Papae consentit, ideo eti simonia jure Eccl-
 esiastico.

5 Hinc sit, quod licet aliqui dicant, esse simonianam de
 jure naturali, & divino computare beneficia abso-licentia
 Papae, at multo verius est, quod sit tantum de jure Ecclesiastico,
 quia ibi non interventur vera ratio pretii, &
 datus spirituale pro spirituali, & hec ex licentia Pa-
 pae licet sit: quod scilicet est, si esset simonia de jure di-
 vino.

6 Secundo sit, quod renunciare beneficium cum reserva-

tione pensionis, est simonia tantum de jure Ecclesiastico, si
 non licentia Papae hat. Ratio, quia ibi nil datur tem-
 porale, sed tantum renuncias non integrè renunciatur
 talis beneficium, & non aliis.

7 Tertio sit, commiti etiam simonianam de solo jure Ec-
 clesiastico, quoties in renunciare beneficiorum interlun-
 pate de jure tantum Ecclesiastico vetita. Sic Navar. summa
 Lat. cap. 23. num. 100. Et idem dicendum est de simonia,
 quae committitur in confiditatis vetita per motum propriam
 simoniarum oblitus, post alter propria auctoritate redire ad
 suum beneficium, quod causa permutationis resigne-
 rat.

8 Quarto sit, quod licet quidam dicant, esse simonianam de
 jure divino vendere commendaturas, maximè si sit D.
 Joannis, id est, las Encuestas. Alii vero dicunt, esse tan-
 tum de jure Ecclesiastico, quia dantur laicos ob titulum
 militiae temporalis, alii vero, esse peccatum mortale eas
 vendere, at non esse simonianam: at probabilis est, esse simo-
 nianam de jure Ecclesiastico, & sic ex licentia Papae ex
 ista causa posse vendi, & non posse, etiam ex licentia
 Papae, commutari cum beneficio. Victoria relati. de simo-
 nia, num. 45. Vide Alcozer libro 13. infra, moralium, cap.
 6. quæst. 3.

D U B I U M X X V .

An omnis pactio, conditio, vel modus, si appo-
 natur abso-licentia Pontificis in collatione,
 vel renunciatione beneficii, sit simonia.

1 Haec in re convenit inter Doctores, quod potest anne-
 xiti præbendæ vacanti onus aliquod, modo sit honestum,
 & moderatum, ut onus docendi, cantandi, &c. ut
 sic res transfeatur cum suo onere, quia tunc nullum initur
 padum inter dantem, & accipientem beneficium, sed trans-
 fit res cum suo onere. Patet ex cap. significatum de præbendis,
 ubi glossa veri, ita quod, dicit hoc est, abso-licet. Et idem tenet Navar. ibi, num. 8. Panorm. ibi, num. 7. Cardin. ibi, num. 2. ver. apponit quod non Butri. ibi, num. 10. Hof. ibi, num. 1. 2. 3. Anch. ibi, num. 5. Con-
 fredo, & Joan. And. ibi, 1. 6. 11. 16. p. 1. Henricus cap. pa-
 ntonis, de magist. num. 15. Joan. summa, confit. rit. de simo-
 nia, quæst. 4. Sylva verbo simonia, 16. dictio 4. D. Thomas 4. dictio 15. quæst. 3. art. 2. quæstionula 1. ad 5. Nav. c. quæst. 1. cap. 21.
 num. 34.

2 Hoc autem potest facere Episcopus cum Capitulo, ut
 patet ex d.c. significatum, & sic illud sumunt omnes Docto-
 res citati super illud, & tenet Navar. c. quando, c. 21. n. 34. Immo Cardin. ibi, nu. 1. dicit quod Praelatos inferiori Episcopo potest cum Capitulo apponere tale pactum, vel statutum, qui textus dicit, *Proposte: non tamquam (inquit) omni-
 nino probatur ibi, quia illud statutum fuit confirmationem à
 Papa. Hof. ibi, anno 11. hoc dicit, hoc facere poterimus;*
at licet non valuerit confirmatione, hoc firmare. Et Panorm. ibi
 num. 6. dicit, quod hic Praepositus, & Capitulum non erant
 superiores, & ideo fuit necessaria licentia superioris, &
 sic petierunt confirmationem à Papa. Et sic tenet lex Par-
 tita citata.

3 Re-

3 Requiritur etiam consensus patroni, si est beneficium
 a jure spirituali potest. Et eodem modo, licet fun-
 dus præbeatur mancipatus vendi non possit cum illo Eccle-
 siastico titulo, ut scilicet clericali jure possit emens fructus
 perepete: at potest per Papam separari ab illo sacro titu-
 lo, & vendi, & sic Rex Hispanie potest vendere jus illud
 quod habet ad tertias.

4 At grave dubium est, an possit apponi per pactum cum
 ipso Capitulo, vel beneficiario? Et quidem, si est de re
 temporali, constat apud omnes, non posse: si vero sit de re
 spirituali, dicunt quidam polle apponi, & probant, quia
 est computatio spiritualis cum spirituali, & sic explicit
 d.c. significatum: & ad cap. quam pio, 1. quæst. 2. & cap. simo-
 nia, confit. 19. num. 1.

5 Secundo nota, limitandam esse hanc conclusionem, nisi
 apponatur conditio, qua jure inest, & eo modo, quo inest,
 si Episcopus habent beneficium curatum conferat aliud
 curatum ea conditione, ut refignet primum, non erit simo-
 nia; quia illa conditio de jure inest, cum non possit aliquis
 duo beneficia curata obtinere. Si autem beneficia essent
 compatibilia (ut si utrumque effet tenuerit, & non sufficiens
 ad decentem sustentationem) est simonia conferre aliquid
 temporalis dandum, vel favendum, vel remittendum, &
 glossa cap. quam pio, 1. quæst. 2. ver. pactio, ubi explicat
 quod non removetur à spiritualibus, nisi pactio inhono-
 ria.

6 Tertio inferunt aliqui, quod potest dari beneficium ali-
 cuius cum pacto docendi, quia docere est quid spirituali. Sic
 B. B. c. penult. de magist. & Joan. And. Panorm. Hof. ibi,
 & in summa loco proxime citato.

7 At dicendum est, quod omnis pactio in beneficis abso-
 licentia Pontificis, & omnis conditio, vel modus ap-
 ponitus est simonia, licet sit de re spirituali. Et ratio est,
 quia Ecclesia hoc prohibet in reverentia rei spiritualis,
 quia in his omnibus datur, vel relinquitur ius spiritualis
 cum onere, ut sit aliquid, quasi pro pretio rei spiritualis
 vel causa principali immediata eam habendi: & sic id pro-
 batur dict. c. quam pio, ibi, dum tamen omnis alibi pactio,
 omnis ester conventionis, & c. fin. de pactis, ubi sic dicitur, in
 spiritualibus obtinetur omnis pactio, omnisque conventionis eam
 simonia, si quis haec liberaliter sunt conferenda simi pacts.
 Et glossa c. gratiosi, de rescript. cap. 6. ver. Romano, & 7.
 9. 1. c. pectoris, ver. gubernare, Panorm. c. significasti, de celi.
 num. 5. & ibi in ad. Sagia ver. in aliquo, Francus cap. 2. de
 elect. in 6. num. 4. ubi omnes hi Doctores dicunt, solum
 Papam in collatione beneficiorum apponere posse condi-
 tiones abso-licentia simonia. Claret ergo loquuntur de conditionibus
 spiritualibus: nam (ut bene Panorm. ibi dicit) nec Papa
 potest apponere conditions, quae inducent simonianam de
 jure divino, quales sunt secundum omnes, conditions tem-
 porales. Idem glossa c. significasti, de præbend. ver. Itaque,
 ubi postquam dicit, aliquos dicere, Ipsi beneficium dari
 cum pacto spirituali, paulo inferiori subiecte. Hoc vera esset,
 nisi oblati simonia. Ad idem est Inno. c. significatum, ini-
 ris: ubi quamvis pactum quod ibi apponitur, effet spirituali-
 le, quia erat celebrandi de tali Sancto, dicit hoc, excludit
 simonia, quia fuit statutum. Quod idem docent im-
 mola ibi, num. 8. Cardin. ibi, num. 2. ver. appone quod non,
 & eodem modo salvant illud D. Thom. 4. dictio 25. qu. 3.
 art. 2. q. 1. ad 5. Sylva. verbo simonia, g. 16. dictio 4. Idem
 tenet Navar. in omnibus summis, c. 23. num. 100. ver. 2. ubi
 haec dicit: Simonia est facere collationes, renunciations, vel
 recipere factis beneficiorum, cum conditionibus, modis, vel pa-
 ctis in aliis licitis, & etiam in his, nisi ab Ecclesia prohibetur.
 Et c. fin. quando, de rescript. except. 4. ubi haec dicit, Om-
 nini beneficium renunciatio cum conditione modo vel pacto, est si-
 monia, & lib. 5. confit. rit. 3. de simonia, confit. 4. ubi haec
 dicit, Omne pactum efficit renunciationem, collationem &
 præbendationem simoniacam, & confit. 10. num. 100. hoc dicit, Om-
 ne pactum, & omnis modus, & conditio, que jure non insi-
 stit, aliquis collationis beneficium facit cum simonianam, & glossa cap. di-
 rectio 3. de præb. verbo significasti, ubi haec dicit, Simonianam
 est qui non regnat beneficium pœna, & sine aliqua conditione,
 & glossa c. audito, de præb. 6. ver. liber. ubi haec dicit, In
 beneficis non habet locum conditio aliqua, vel pactum, &
 Reg. de pectoris, num. 118. hoc dicit, Omne conventionis in
 spiritualibus est simonia, & summa, 287. ver. 4. hoc dicit, Be-
 neficium pœna per confitentia debet, & non sub conditions, nec cum pa-
 cto, aliquis efficit simonia. & Mandibulus de signature gratia,
 rit. præmationes, in fine, ubi haec dicit, Omnis pactio, &
 c. significasti, in fine, ubi haec dicit, Omnis simonia, &
 c. significasti, 1. de simonia, confit. 30. glossa c. super hoc, de renunc. verbo pecunia. Felen. c. directio 1.
 1. de simonia, & docti juniores.

8 Tertio inferunt, quod si permittas beneficium, vel
 renunciari in favorem alijicis cum reservatione pensionis,
 conveniat cum ipso, ut solvatur bulas pensionis, vel bullas
 utruiusque beneficii; etiamis beneficium hoc potestis fit pin-
 gius, vel quod solvatur ex fructibus beneficii, quod alter
 recipit a me, cui id peto, est simonia; quia apponitur pa-
 tium, quod natura sua non inest, undique enim tene-
 rente solvete bullas, scilicet beneficii sui, quod recipit, &
 pensionis, quam recipit. Sic tenet Navar. in quadam omni-
 bus Doctribus citatis, dicentes omne pactum induce-
 re simonianam. Et quod tale pactum fit simonianum, tenet
 etiam dicens graviter errasse opositum dicentes, Navar.
 summa Latina c. 23. num. 100. Victoria relati. de simonia, 1. p.
 num. 6. Sot. lib. 5. num. 100. ver. 5. art. 1. ver. ex his fit; & eti-
 am patet, quia docere est tempore, & pretio vendibile,
 ut dixi supra, dub. 4.

11 Secundum inferunt, quod si permittas beneficium,
 vel renunciari in favorem alijicis cum reservatione pensionis,
 conveniat cum ipso, ut doceat, sed si vacante aliquo pa-
 blicitate beneficium, etiamis beneficium hoc potestis fit pin-
 gius, & non sub conditions, nec cum pa-
 cto, de pectoris, num. 118. hoc dicit, Omne conventionis in
 spiritualibus est simonia, & summa, 287. ver. 4. hoc dicit, Be-
 neficium pœna per confitentia debet, & non sub conditions, nec cum pa-
 cto, aliquis efficit simonia. & Mandibulus de signature gratia,
 rit. præmationes, in fine, ubi haec dicit, Omnis pactio, &
 c. significasti, in fine, ubi haec dicit, Omnis simonia, &
 c. significasti, 1. de simonia, confit. 30. glossa c. super hoc, de renunc. verbo pecunia. Felen. c. directio 1.
 1. de simonia, & docti juniores.

12 Tertiò inferunt, quid dicendum sit in hoc casu, an
 scilicet licet Papa, vel Episcopo autem, vel quando bene-
 ficium conferat, reservare aliquos fructus abso-licentia simonia.

Dicendum enim est, quod Papa antequam beneficium con-
 ferat, potest legi aliqua ordinare, ut aliquis subfructatur

de fructibus beneficii ex causa justa, ut ad suam susten-
 tationem, vel ad alios pios usus. Et similiter quando con-
 fert beneficium, ut confitentem beneficium, effet simonia,

quia per illam remissionem debiti applicatur communis illi;

si autem non remissionem communis debiti applicatur
 partis, non effet simonia; ut si quis daret beneficium, vel
 præficiat cum pacto, ut non apponere exceptionem de-
 claratoriam fori conferent; quia in hoc casu remittere non
 est dare. Sic Felen. c. universit. 1. de resip. & artific. n. 2. ver.
 hoc autem, & videtur ibi tenet Panorm. nu. 6. & tenet Capra-
 lib. 2. decisi. c. 95. nu. 22. sed male Felen. referat Barcellum.

ut pro usu laudabili,

ut pro

usu laudabili, ut pro solutione debitorum contractoru-
mine Ecclesiae, & non nomine privato. At in ipa-
tione beneficij non potest, sed esset simonia, si conve-
cum eo, cui confert beneficium, ut daret aliquid ex
cibus.

13 Hinc excusatatur statutum, quod in Hispanie, & alio-
quibus in provinciis viget, ut Papæ dentur annates, id est
dimidiat fructus beneficii a principio temporis, quo aliquis
acquisivit beneficium, usque ad certum tempus. Hinc e-
iam non sunt simoniaci dantes primos fructus in curia,
solventes taxas bulbularum, & ceterorum, secundum stylum
curiae. Ratio, quia hinc non conserunt, in pretium si-
ritum suum, sed pro necessitate curiae, & ministrorum ejus
volente Pontifice.

¹⁴ Hinc etiam excusat, quod recipit Papa ob ingressus, vel coadjutoris: non enim in premium recipit, sed in quadam honestam sufflentationem dignitatis Apollonius Novar., si quando, de resipit, except. 20. num. 9. & dictum n. 11. ea conditione, rite tacita, impetrari, in vita Pape concedentes non habuerint effectum, possit per successorem revocari; & ita, etiam dicit, post eundem, qui conceperit, ex iusta causa revocare: quod enim omnino repetit except. 21. in confutacione oppositorum, num.

ibidem, p. 21, in confirmatione opportunity, *num.* 10.
ubi addit, quod compositiones, que sunt apud Sedem A-
postolicam applicando aliqua temporalia ad aliquas oper-
a, non sunt per viam contradictus, & pretiis rerum spiri-
tualium, sed per viam cuiusdam penitentie, & gratiationis
actionis, quae impliet nullam aliam obligationem induc-
at ex componentem, & compositione, quam alia obsequia
& elemosynae : unde potest sucescere revocare, quia ex
compositione perbiem Papae relipicit, non successori; & immo-
tus idem Papa ex iusta causa revocare.

15 Quarto interfur, quid dicendum de statuto, vel conseruandis, ut cum sit electio ad beneficium, vel beneficio possello traditur, aliquid largiatur novus beneficiarius. Dicendum enim est, quod si convertatur in privatam utilitatem aliorum beneficiatorum, ut prandium, &c. est sic non; & sic dannatur e. Jacobus, de Simon. & in Trist. sed

13. & ne datur autem *c. Jacobus*, de *summo*, & in *Triduum*
14. & de *reform.* Si vero converti debet in ipsis pio-
t in fabricam, vel in alia opera pia, sicut quidam dicant,
si tale onus imponatur praebenda, fucus si ipsi be-
neficio, at verius est, licere statutum, & confide-
budemus, & sic debere obserbari: & potest non tradi po-
tenti praebenda, donec solvatur, quia id non recipitur in
retinum beneficii, sed est ut modus, & conditio & onus
beneficio annexum. Inquit illi quae antiquitus solita erant ac-
pro utilitate privatorum *Canicorum*, non posunt mo-
ri capiti adam opera pia.

16 Hinc consuetudo Ecclesiarum , tam cathedralium
cum collegiatarium , & parochialium , ut novi residentes
in lucentur fructus primi , secundi , vel aliorum annorum
vel certam partem eorum ; sed quod ceteris antiquis
accreuerint , est iam revocata , etiam si immemorias
sunt , vel etiam fluctum per motum proprium Pii Quinti
a 1570 , in declaratione decreti citata Tridentum , latum
sua precipit , ut statim novi residentes lucentur omnes
fructus . Sic Catin. 99. canon. c. 29. num. 29. & dicit sic con-
fusum fuisse , agitata lite super hoc . Et dicit numer. 30.
modus in illa Ecclesia Civitatis est consuetudo immemoria-
ris , quod novi residentes non lucentur fructus primi anni
et accreuerint antiquis ; at post eorum obtutum titulum fruc-
tus ipsius referuantur pro solutione debitorum , & funerali-
bus : & cum multi viri docti hoc damnarent , consultu-
m et hoc Papa remisit rem ad Cardinales , qui declararunt e-
ius licitum , quia quod differtur , non auferunt : & sic dicimus
observeri .

D U B I U M XXVI.

An non tanquam sit simonia conferre aliquid collatoris rei spiritualis, ut beneficii pro collatione, sed etiam sit simonia conferre aliquid mediatori, seu intercessori, ut intercedat pro talibus collatione.

Aliqui censem non esse simoniam, sed etiam peccatum mortale; quia et turpissimum sollicitudinem ad parandum beneficium, & sic non incurre sic faciem praeponens juris nec restringi obligationem. **Ratio**, quia Episcopus gratias conferit beneficium, nec aliis dedit quidquam Episcopo, sed solum emittit sollicitudinem alterius, & non beneficium: & **est presentium**, i. quaf. 5. ubi expedit videtur decerni oppotuum, respondet, quod illa pecunia data est electoribus; textus enim dicit, quod Abbas dedit pecuniam unum Principium: quare cum appelleret illum unum Principium, sequitur quod labebat vocem in electione. Sic tenetur, tamquam latius probabile, quidam docetus neotericius, & ab hac sententia non abhorret **Sextus lib. 9. de istis qu. 7. art. 7.** in fine corporis tantium enim dicti, quod libertius assentientur oppositorum sententiae: unde videtur probatur reputare hanc e Gregor. Lopez ubi infra, l. 17. vers. Tenuido, satis dubitatur, quando non datus sis, quorum ministerio utitur Episcoporum in confessione his spiritualibus. Sit tamen.

19 Septim̄ Infertur, quod si quis sponzionem faciat cum p̄cipito centum aureorum, quod non conferat tale beneficium, & Episcopus ut lucretur, conferat, uteque est s̄moniacus. Sic Nav. summa Lat. c. 22. num. 155. Causa 15.

20 Octavò infurter , quod si duo se opponant beneficio ,
alter velit alteri opponere .

alteri vent alteri opponere defectum verum , licet improbabilem , ut irregularitatem occultam , si pretio , vel pe-

Lib. II. Cap. III. Dub. XXVI.

sed pretio. Hanc tenent Soto proximi citatus, Intra, etiam, de stat. etiam, num. 2. in fine, & ibi Bellarium, & ibi Batrius num. 8. Panorm. ibi, num. 3. Cap. tantu, de simonia, Sylo, verb. simonia, 9. 6. & 9. 8. dif. 5. 3. ibi, num. 9. Ang. simonia 3. num. 15. Ro. simonia 1. num. 3. Nov. simonia, Lat. est. 23. num. 126. vers. ad 5. & num. 107. vers. ad 7. vers. ad 8. & 9. vers. ad 9. & simonia Hispan. cap. 25. num. 116. & ibi 5. consil. titul. 3. de simonia con. 45. & 52. Titulus de sentent. excommunic. cap. 46. & lib. 3. con. 11. de proband. consil. 34. num. 2. & super extravag. de stat. & promulg. pro publ. ubi gratia, num. 45. & lex 16. part. 1. in fine, & ibi Gregor. Lopez ver. Tenuado, & Humada super illa 1. 17. glossa 5. referent. Cardinalis, & Andreanus Siculum. Idem Grig. Lopez referent. Angel. ed. tit. 171. l. 3. glossa 2. Capua 2. 2. dif. 5. 6. num. 67. Beoya casta 37. fol. 161. Ludov. Lopez 1. part. in præf. uero, cap. 307. fol. 976. pag. 1. cap. 304. fol. 943. & sequenti. Manuel 2. tomo summa, cap. 61. in fine. Adrian. quod. 9. artic. litera C. & litera D. & Guillenius, quem ibi refert D. Arsen. 2. part. tit. 1. cap. 5. §. 7. & docti junior. res.

1. Non habet intelligi quando dat aliqui ut sit simoniam, quia iure divino tam datio, quam receptio beneficiorum pro pretio, est simoniacæ; at fatis probable est, et, effectuant simoniam de jure humano, & forsan hoc sentiant Doctores primæ tentient, quia revera hic non emittit beneficium, sed illa intercessio, quæ videtur quidem temporale. Sic tenet Nov. lib. 5. consil. iii. 3. de simos. conf. 58. secul. 4. ubi haec dicit: Attento pere divino simonia in beneficio tantum committitur, quando pro ipso beneficio pecunia datur, vel premitur. & non alias: ut attento pere posse per Extrav. 20. de simo. committitur, cum hanc pecunia pro collatione, electione, presentatione, nominatione, favore, interessione, sive mediatione, & alijs similiis actibus ad acquirendum diritti, & in renuncianione, & privatione, & alij actibus ad perdendum directis.

10 Hinc fit, quod licet aliqui dicant, quod in hac formam, nempe cum quis pretio dato pro intercessione, mediante tali intercessione obtinet beneficium, incurvantur omnes peccata simoniacæ: & sic receptio beneficiorum est nullæ, & alter tenetur restituere pretium, & incurrit excommunicatione uterque. Sic Nov. lib. 5. consil. iii. 3. de simos. conf. 58. & simonia. Let. 2. 25. num. 68. dictum incurrit excommunicacionem uterque.

3. Nata primo, hoc intelligi, quando dat aliqui, ut sit mediator ad concedendum beneficium, securus sit ut tolleretur, & reducat ad memoriam, & pro labore ineundo, & redendo, non addenda preces. Sic *Nat. summa Lat.*, 23, num. 106, vers. 1, 5. & *melius lib. 5, confit. tit. de font. exomonia, conf. 6, lnd. Lop. dist. fol. 493, in fine, & sequenti, Adrianus supra.*

Adverte tandem, quod hoc stipendum debetur, sive

32. & *Imma Lib. 1, c. 15, num. 65, dicit intercommunicationem, & super extrav. de datis pro inf. vel grat. nouissimam.*

45. *Ego ubi supra dicit, non valere receptionem: Et de mil. verbo finissima, n. 9., dicit mediatore non posse retinere pretium. At probabile est, non incursum has ponas, & sic valere collationem, nec alterum tenere restituere pretium, ut docent Doctores prima sententia; quia (ut dicitur infra) et fatis probabile, per simoniam de jure hinc*

² Adverte tamen, quod non ripendum debet, live obtinatur beneficium, five non: & ad hoc etiam nihil intereat, quod amicus aut famulus sit Epiloci, aut non sit dammodo preces, aut intercessio non intendatur: atque ita in intendendis precibus, & in pacificendo quid dabitur, si beneficium obtineatur, & si, quod datur, est multo amplius, quam meretur mera sollicitudo, et manifestum vi-
tium simoniae.

Sonunda nota: quod *Nev. Lat. summa cap. 23. num. 106.*

Adverte tamen, quod etiam sequenda sententia horum Doctorum, qui alterunt in hac simonia incurri pre-

⁵ Secundo nota, quod non. *Lxx. Jam. Jam. cap. 23. num. 10.*
vers. ad 5. etiam dicit, licet dare aliquid mediatori a
que pacto tacito, vel expreso ad habendum ipsum bene-
fium, ut vel sic obtineat beneficium, modo non detur
obtentio tamquam pro causa principali, sed secundaria.
At descendit eum parum referre, quod sit causa principi-
lis conferendi, ut obtineat mihi beneficium; modo non detur
in pretium, nec interdit pactum tacitum, nec expre-
sum rogandi pro obtentio beneficium, ut conflat ex i-
ca que habes supra, dub. 12.

*6. Tertiò nota , quod non est illicitum pretium offer-
ut concedatur posse ingredi ad aliquodgenus Pratulum,
petendum ab eo beneficiū ; quia ingressus ille tempor-
est, & per accidentem , ac remoto se habet ad beneficiū
tentacionem . Sic Guillelmus , Adrian. Angel. Armii , Rosol.
præ , Sylvester , verbo simonia , quæst. oitavæ , dicit . 5. D. An-
supra.*

7 Quart nota, quod aliqui limitant conclusionem, intelligatur, quando datur pecunia intercessori, seu mea, terti, cum eo, cui incumbit conferre beneficium, vel ad lud claviger, seu praetextate: & sic Doctores omnes citius in hoc caplo loquuntur, quia tunc immediate, & proximatur via ad beneficium, & sic pretium videtur confi pro beneficio, secus si daretur premium euidam tertio, intercedat apud alterum, cui non incumbit conferre, eligere, nec praeferente, ut ille tertius obsecret, ut de illi beneficium: hoc enim est licetum, & nullo modo simonia, quia datur pro re mere temporali, nec para via immediate, & proximé ad beneficium. Sic Gabriel quez disputato capu Matris: & alii juniores dicunt, esse probabile, licet fentiant oppositum esse probabilem. Et consequenter ad hanc fentientiam dicunt non esse simili, nec peccatum dare aliquip famulo auditoris, ut fecerit suum herum, ut me proponat Regi ad beneficium, quia auditores non praetendant ad beneficia, sed Rex. Et rursum suffragium est tantum consultivum, & sic non per se vel immoediatè ad beneficium: secus si daretur ali-

ter vel immaculatae ad benemeritum; Iesus tuus datur autem famulo Archiepiscopi Granatenus, ut precibus ab ipso episcopico obtinetur, ut me prelectaret Regi ad beatum illius Regni. Sic dodici centesimo.

8 At licet hoc probabile sit, probabilius tamen est opus, quia non potest negari, directe parari viam ad negotium pretiosum, & sic enim beneficium. Et sic videtur recte teneri Nea, lib. 5, conf. 1, de fident, excommunic. confessio, ubi dicit, esse simoniacos dare pretiosum cuidam famulo nostri Papae, ut intercedat pro illo, ut obtineat beneficium. Ad idem est Nea, lib. 5, conf. iii. 2, de simon. conf. 5a, dicit, quod volens te opponere beneficio, & promittere cuidam, se beneficium obtentum permutatutum cum vel alio, si efficeret, ne alter te opponat, quod alter cit, & sic obtinum beneficium, est simoniacus, quia usurpat impedimentum, quod iuridice poterat opponi, & promisso beneficio obtento, dando alteri per permutacionem, at non fuit simonia completa, quia non permisit beneficium. Ecce quomodo in utroque causa loquuntur, quando intercessio non est cum dante beneficium.

9 Secunda conclusio. Licet *soror ubi fuerit* clare videatur sentire, etesse simoniam de iure divino dare pecunias demitari pro intercessione ad beneficium: sic enim probat esse